

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Voorbereid op verbod gratis plastic tas

In Nederland gebruiken we gemiddeld 3 miljard plastic tassen per jaar. Dit zijn ongeveer 170 tassen per persoon per jaar. Deze tassen komen na gebruik te vaak in de afvalbak of op straat terecht. Zonde, want plastic is een waardevolle grondstof en bouwsteen voor nieuwe producten.

Het Rijk stimuleert afval te verminderen, zoveel mogelijk producten en materialen opnieuw te gebruiken en afval op een goede manier weg te gooien. Zodat uiteindelijk de recycling optimaal is. En er minder plastic in het zwerfvuil komt.

Daarom komt er vanaf 1 januari 2016 een verbod op de gratis plastic tas. Winkeliers mogen dan geen gratis plastic tas meer meegeven aan hun klanten. Het verbod is een uitwerking van een Europese richtlijn om het gebruik van plastic tassen te verminderen.

Nederland heeft gekozen om een brede aanpak voor draagtassen te maken waarbij ingezet wordt op preventie, hergebruik en op de juiste manier afdanken, met als onderdeel een verbod op gratis plastic draagtassen om plastic tassen te verminderen.

Wilt u als ondernemer toch een plastic tas meegeven? Dan vraagt u een vergoeding en zorgt u ervoor dat de tas stevig is zodat de klant uw tas lang gebruikt.

Doelstellingen verbod

Nederland heeft gekozen om een brede aanpak voor draagtassen te maken waarbij ingezet wordt op preventie, hergebruik en op de juiste manier afdanken, met als onderdeel een verbod op gratis plastic draagtassen. Het verbod is een uitwerking van de Europese richtlijn. Deze richtlijn verplicht lidstaten om het aantal plastic tassen te verminderen. En past tevens in het nationale programma Van Afval naar Grondstof, waarin overheid samen met bedrijfsleven, wetenschap en maatschappelijke organisaties werkt aan realisatie van een economie waarin steeds minder afval en grondstoffen zijn en waarbij het meeste afval wordt hergebruikt. Met het verbod wil de overheid het gebruik van plastic tassen verminderen. Met goede informatie wil ze consumenten stimuleren zelf een tas mee te nemen tijdens het winkelen/boodschappen doen. Ook wil het Rijk consumenten bewust maken van de gevolgen van het grote verbruik van plastic tassen.

Waarover gaat het verbod?

Het verbod op de plastic tas gaat over het gratis verstrekken van plastic draagtassen op de plaats van verkoop van goederen of producten. Een draagtas is een verpakking, met of zonder handgreep, die bedoeld is om (al dan niet een verzameling) producten in de hand of op de rug (rugzak) mee te vervoeren. De plaats van verkoop van goederen of producten heeft betrekking op alle toonbankinstellingen, zoals winkels, horeca, benzinestations, ambulante handel, kappers, webwinkels en postorderbedrijven.

Uitzonderingen

De volgende uitzonderingen gelden voor het verbod:

1. Hygiëne

Een zeer dunne (minder dan 0,015 millimeter wanddikte) draagtas mag wel gratis aan een klant meegegeven, wanneer hiermee wordt voorkomen dat:

- onverpakte levensmiddelen ongeschikt raken voor consumptie door vervuiling of besmetting met ziekteverwekkers van buitenaf; of
- levensmiddelen ongeschikt raken voor consumptie door lekvocht van rauwe vis, rauw vlees of rauw gevogelte uit niet afgesloten verpakkingen.

Minder plastic tasjes

Jaarlijks gebruiken wij bijna
3.000.000.000 plastic tasjes

Onverpakte levensmiddelen

Voorbeelden van onverpakte levensmiddelen die ongeschikt kunnen raken voor consumptie zijn:

- onverpakt (zomer)fruit, denk aan: aardbeien, bessen, abrikozen, appels en peren;
- onverpakte groenten, denk aan: asperges, sperziebonen, broccoli, tomaten;
- onverpakte broodwaren, denk aan: krentenbollen, broodpuntjes, croissants.

In bovenstaande situaties vormt de gratis, zeer dunne plastic tas een primair verpakkingsmateriaal dat de etenswaren beschermt tegen invloeden van buitenaf.

Deze uitzondering geldt niet voor levensmiddelen die reeds zijn voorzien van een afgesloten verpakking, zoals een in plastic folie verpakte komkommer of broccoli, in (warmte-isolerende) dozen verpakte vers bereide pizza's, in papieren zakken verpakte gefrituurde of gegrilde producten, in plastic bakken verpakte (warme of koude) gerechten of maaltijden.

Deze levensmiddelen zijn door hun verpakking al voldoende beschermd tegen vervuiling of besmetting door invloeden van buitenaf. Voor een noodzaak van een gratis, zeer dunne plastic tas om reden van hygiëne kan dan ook geen sprake zijn in deze gevallen.

Ongeschikt raken voor consumptie

Voorbeelden van producten die ongeschikt kunnen raken voor consumptie zijn:

- in papier verpakte vis;
- in losse folievelen verpakt rauw vlees of rauwe etenswaren.

In deze situaties mag een gratis, zeer dunne plastic tas worden verstrekt als secundaire verpakking van deze rauwe producten.

2. Tegengaan voedselverspilling

Een zeer dunne draagtas (0,015 millimeter) mag wel gratis aan een klant meegegeven wanneer deze een primaire verpakking is voor losse levensmiddelen om voedselverspilling te voorkomen.

Voorbeelden van losse levensmiddelen die wel in een zeer dunne plastic tas mogen worden meegegeven aan klanten zijn:

- losse appels, sinaasappels en mandarijnen;
- losse winterpenen en tomaten.

In deze situaties is de consument niet gebonden aan een voorverpakte (grotere) hoeveelheid levensmiddelen die, wanneer het teveel is, niet wordt geconsumeerd.

3. Taxfree shoppen

Op een luchthaven taxfree gekochte vloeistoffen, spuitbussen of gels mogen verpakt in de plastic tas die wordt verstrekt na de douanecontrole. Deze tas wordt ter plekke verzegeld, zodat deze als handbagage aan boord van het vliegtuig mee mag. De uitzondering geldt niet voor de plastic tas die wordt verstrekt op de luchthaven bij gekochte producten voor de douanecontrole. Ook geldt de uitzondering niet voor andere producten dan vloeistoffen, spuitbussen of gels die zijn gekocht in het taxfree gedeelte van een luchthaven.

4. Verpakkingen die geen draagtas zijn

Het verbod geldt niet voor plastic verpakkingen die geen draagtas zijn, met of zonder handgreep. Deze verpakkingen vormen op het verkooppunt samen met het product een zodanige product-verpakkingseenheid dat er geen sprake is van ongevolde verpakking.

Voorbeelden van verpakkingen die niet beschouwd worden als draagtas zijn:

- al dan niet dichtgesealde, plastic zakje om vlees(waren);
- de plastic kledinghoes om bijvoorbeeld gereinigde kleding.

Voorbeelden van verpakkingen met een handgreep zijn:

- toiletpapier, potgrond of diervoeding in plastic verpakt met een uitgestansde handgreep.

Wat betekent het verbod voor u?

Bij de verkoop van producten is het vanaf 2016 verboden een gratis plastic tas mee te geven aan uw klant. Behalve wanneer uw product onder de uitzonderingen valt.

Minimaliseer het aantal uitgegeven plastic tassen

- Kies ervoor om het aantal uit te geven plastic tassen te verminderen. Het beprijzen van tassen in combinatie met goede communicatie met personeel en klanten werkt: het leidt tot forse dalingen van het aantal uitgegeven draagtassen per persoon. Dit blijkt uit onderzoek van het Kennisinstituut Duurzaam Verpakken en de Raad Nederlandse Detailhandel, eind 2013.
- Attendeer bijvoorbeeld uw klant bij de kassa op kosten van een tas en vraag "Kan het zo mee?".

Stimuleer meermalig gebruik van draagtassen

- Voorkom eenmalig gebruik van draagtassen en bied daarbij meermalig te gebruiken draagtassen aan als alternatief.
- Stimuleer uw klanten om (altijd) een eigen draagtas mee te nemen. En beloon ze hiervoor, bijvoorbeeld door een leuke attentie mee te geven of een kleine korting.

Vergoeding

Uw voorraad plastic tassen kunt u opmaken: geef de plastic tassen tegen een vergoeding mee aan uw klanten. Voor de vergoeding schrijft de overheid geen minimumbedrag voor. Het richtbedrag voor een plastic tas is 25 eurocent. Een winkelier kan zelf de prijs van zijn plastic tas bepalen. De dikte van de tas of de waarde van het product in de tas kan hierbij een rol spelen.

BTW-tarief

Omdat u de tas verkoopt, draagt u hierover ook BTW af. Dit BTW-tarief brengt u aan uw klanten in rekening.

Handhaving

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) treedt als toezicht-houder op bij de handhaving van het verbod op de gratis plastic tas. Hiertoe heeft zij de volgende instrumenten: objectinspecties (bezoek van winkelpand), administratiecontroles, digitale inspecties en audits. In de keuze van haar interventie hanteert de ILT de door haar ontwikkelde interventieladder. De treden zijn interventies met een toenemende impact. Een interventie door de ILT wordt in verhouding tot de ernst van de overtreding toegepast. Begonnen wordt met een preventieve aanpak (gericht op het voorkomen van overtredingen), gevolgd door een correctieve aanpak (gericht op herstel en naleving), een repressieve aanpak (gericht op straf) en een reputatieve aanpak (gericht op reputatieschade).

In het kader van de handhaving is het belangrijk dat een winkelier kan aantonen dat klanten betalen voor plastic tassen die worden verstrekt op de plaats van verkoop van goederen of producten. Dit kan bijvoorbeeld door het aankoopbedrag van de plastic tas op de aankoopbon van de goederen of producten te vermelden.

Tips

Uit overleggen met diverse ondernemers en brancheorganisaties blijkt dat veel ondernemers het verbod op de gratis plastic tas juist als een kans zien. Ter inspiratie enkele tips:

- Beloon de klanten die zelf een tas meenemen door hen een attentie of korting te geven.
- Laat zien dat u zelf al milieubewust bezig bent. Bijvoorbeeld met duurzaam inkopen of energiebesparing binnen uw bedrijf. Deel dit via social media, bijvoorbeeld via facebook of met verschillende winkeliers in de lokale media.
- Maak van de tas een 'hebbeding', zodat uw klanten graag een stevige tas bij uw winkel kopen.
- Gebruik een statiegeld tas, voor bijvoorbeeld één Euro. Bij inlevering van de tas, ontvangt de klant zijn geld retour.

Vragen?

Meer informatie over het verbod kunt u vinden op de website van de Rijksoverheid: <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/afval/verpakkingen-en-verpakkingsafval>.

Dit is een uitgave van het
**Ministerie van
Infrastructuur en Milieu**
Postbus 20901 | 2500 EX Den Haag
www.rijksoverheid.nl/ienm
Oktober 2015

Aan de informatie in deze factsheet kunt u geen rechten ontleen.